ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 29.10.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

224.

Vládne nariadenie

zo dňa 18. októbra 1949

o sčítaní ľudu v roku 1950 a súpisoch s ním spojených (o národnom sčítaní).

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 2 zákona zo dňa 17. marca 1927, č. 47 Sb., o sčítaní ľudu:

Časť prvá.

Všeobecné ustanovenia.

§ 1.

(1) Tretie sčítanie ľudu sa koná dňa 1. marca 1950; rozhodným časom je polnoc z 28. februára na 1. marec.

(2) So sčítaním ľudu sa spojuje súpis domov a bytov, súpis pôdohospodárskych závodov a súpis priemyslových a živnostenských závodov. Sčítanie ľudu spolu so súpismi s ním spojenými sa označuje pre svoj obzvláštny význam, ktorý má pre jednotný hospodársky plán, názvom „národné sčítanie“.

§ 2.

Každý je povinný uviesť správne a včas všetky údaje požadované od neho pri národnom sčítaní.

§ 3.

Národné sčítanie vedie Ministerstvo vnútra a vykonávajú ho národné výbory.

§ 4.

(1) Na účely národného sčítania rozdelia okresné národné výbory územie jednotlivých obcí na sčítacie obvody.

(2) Pre každý sčítací obvod vymenuje okresný národný výbor sčítacieho komisára (ďalej len „komisár“) a pre niekoľko sčítacích obvodov dohromady sčítacieho revízora (ďalej len „revízor“).

(3) Za komisárov a revízorov môžu byť ustanovení československí občania starší 18 rokov, ktorí sú bezúhonní a poskytujú záruku, že svoju úlohu splnia správne, presne a včas. Každý je povinný prevziať vo svojom bydlisku funkciu komisára (revízora), ak nie sú tu vážne dôvody, pre ktoré by od tejto povinnosti mohol byť oslobodený.

(4) Funkcia komisára a revízora je funkciou verejnou. Pri jej výkone používajú komisári a revízori ochranu ako verejní funkcionári podľa príslušných trestných predpisov. Okresný národný výbor im vydá úradnú legitimáciu oprávňujúcu ich vstupovať na nehnuteľnosti, kde majú sčítať. Na preskúmanie údajov o sčítaných skutočnostiach sú komisári a revízori oprávnení vyžiadať si na nahliadnutie osobné aj iné doklady.

(5) Za sčítacie práce dostanú komisári a revízori od okresného národného výboru odmenu odstupňovanú podľa rozsahu a povahy splnenej úlohy. Smernice pre určenie odmien vydá Ministerstvo vnútra po dohode s Ministerstvom financií.

§ 5.

Podrobné smernice a inštrukcie o tom, ako vykonať prípravné práce i vlastné národné sčítanie, ako aj sčítacie tlačivá vydá Ministerstvo vnútra po dohode so Štátnym úradom plánovacím a so zúčastnenými ministerstvami.

§ 6.

Výsledky národného sčítania spracuje, berúc do úvahy predovšetkým účely plánovaného hospodárstva, Štátny úrad štatistický a na Slovensku podľa jeho pokynov Slovenský plánovací úrad. Tieto výsledky sa uverejnia v úradných publikáciách Štátneho úradu štatistického, poprípade Slovenského plánovacieho úradu.

Časť druhá.

Sčítanie ľudu.

§ 7.

(1) Pri sčítaní ľudu sa zisťuje o každej osobe, ktorá je v rozhodnom čase (§ 1) prítomná na štátnom území: meno a priezvisko, prítomnosť v obci (trvalá alebo dočasná prítomnosť, dočasná neprítomnosť), odkiaľ a kedy sa sčítaný prisťahoval, pomer k osobe, ktorá je na čele domácnosti, pohlavie, dátum narodenia, rodinný stav, štátna príslušnosť, národnosť, náboženské vyznanie (bezvyznanie), školské vzdelanie, osobné povolanie (hlavné a vedľajšie), postavenie v tomto povolaní a pracovné miesto (názov - firma závodu, úradu alebo ústavu, odbor činnosti a pracovište, terajšia i predošlá príslušnosť ku spoločenskej skupine; samostatní podnikatelia a živnostníci uvedú aj celkový počet zamestnancov).

(2) U žien sa zisťuje vedľa toho počet živo narodených detí a dátum posledného sobáša, poprípade rozviazanie tohto manželstva.

§ 8.

(1) Sčítanie ľudu sa koná sčítacími hárkami.

(2) Pre každý byt je určený osobitný sčítací hárok; sčítané osoby sa zapisujú do sčítacích hárkov ako v mieste svojho bydliska, tak aj v mieste prechodného pobytu.

(3) Sčítací hárok vyplní majiteľ (užívateľ) bytu alebo s jeho súhlasom člen jeho domácnosti. Okresný národný výbor môže určiť, berúc do ohľadu miestne pomery, v ktorej obci treba, aby sčítacie hárky celé vypĺňoval komisár.

(4) Tiež inde je komisár povinný vyplniť sčítací hárok, ak ho nevyplnil majiteľ (užívateľ) bytu ani nikto z jeho domácnosti buď vôbec alebo riadne.

§ 9.

(1) Osoby ubytované v rozhodnom čase (§ 1) v ubytovacích zariadeniach (podnikoch), slúžiacich živnostenskému ubytovaniu osôb (napr. hotely, penzionáty, nocľahárne a pod.), alebo v ústavoch a zariadeniach, poskytujúcich inak za odplatu či bezodplatne ubytovanie (napr. nemocnice a iné liečebné a ošetrovacie ústavy, kúpeľné zariadenia, kláštory, ďalej väzenské ústavy, tábory nútenej práce a pod.), zapíše do spoločného sčítacieho hárku osoba zodpovedná za vedenie ústavu či zariadenia alebo jej zástupca.

(2) Vo spoločnom sčítacom hárku sa najprv uvedú zamestnanci ústavu či zariadenia, pokiaľ nemajú vlastný byt (odsek 4), potom ostatní jeho obyvatelia (hostia, chovanci, ošetrovanci, členovia a pod.).

(3) V hoteloch, hostincoch, penzionátoch, nocľahárňach a pod. dá vyplniť prevádzateľ ubytovaným osobám (okrem zamestnancov) osobitné sčítacie lístky pre hostí, ktoré obsahujú tie isté otázky ako sčítací hárok. Údaje zapísané v sčítacích lístkoch pre hostí sa prepíšu do spoločného sčítacieho hárku.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa nevzťahujú na osoby, ktoré v ubytovacích zariadeniach bývajú v osobitných bytoch a ktoré sa zapíšu do sčítacieho hárku určeného len pre ich byt.

(5) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne o sčítaní hromadne ubytovaných príslušníkov vojska a Sboru národnej bezpečnosti.

Súpis domov a bytov.

§ 10.

(1) Otázky o skutočnostiach zisťovaných pri súpise domov a bytov obsahuje „domový hárok“.

(2) Domový hárok vyplní majiteľ domu alebo jeho zástupca. Inak platia i tu ustanovenia § 8, ods. 3 a 4.

§ 11.

(1) Budú sčítané stavby určené na obytné účely (obytné domy), iné stavby trvalého rázu, ak obsahujú aspoň jeden ľudský príbytok, ako aj pohyblivé a núdzové obydlia.

(2) Obytné domy a iné stavby trvalého rázu podliehajú súpisu, i keď sú v rozhodnom čase (§ 1) neobývané. Pohyblivé a núdzové obydlia, ako sú napr. kočovné vozy, lode, strážnické búdy, záhradné domčeky, skalné obydlia, stajne a stodoly, sa sčítajú len vtedy, ak v nich v rozhodnom čase (§ 1) niekto prenocoval.

§ 12.

(1) Pri súpise domov a bytov sa zisťuje počet a opis všetkých obytných alebo obývaných budov na tom istom pozemku. O každom dome (o každom ľudskom obydlí) sa zisťuje: meno, priezvisko a povolanie majiteľa, poprípade národného správcu, a druh obydlia (hlavný účel stavby).

(2) Na Slovensku sa okrem toho zisťuje vek stavby, prevládajúce stavivo a krytina stavby.

(3) O každom byte sa zisťuje: meno, priezvisko a povolanie majiteľa (užívateľa) bytu, právny titul užívania bytu, poloha bytu v dome, miestnosti spoločne užívané s inými bytmi, počet a druh miestností v byte, výmera bytu, bytové inštalácie a pri nájomných a družstevných bytoch nájomné so všetkými poplatkami za rok 1949.

(4) O každom ubytovacom ústave alebo podniku sa zisťuje: názov ústavu alebo podniku, počet a druh miestností, výmera a inštalácia.

Súpis pôdohospodárskych závodov.

§ 13.

(1) Pri súpise pôdohospodárskych závodov sa zisťujú tieto skupiny sčítacích znakov: pomery vlastnícke, osobné dáta hospodára a členov jeho rodiny, námedzné pracovné sily, celková plocha závodu podľa právneho titulu a rozdelenie pôdy podľa kultúr, osevná plocha poľnohospodárskych plodín, ovocné stromy, kry a školky, hospodárske zvieratstvo, rastlinná a živočíšna výroba, spotreba krmív, spotreba umelých hnojív, produktivita závodu, tržba, hospodárske stroje a technické zariadenia, členstvo v družstvách, ako i niektoré ďalšie otázky, najmä o meliorácii a sceľovaní pôdy. Znaky, ktoré v rozhodnom čase (§ 1) nemožno ešte zistiť (napr. osevné plochy), budú doplnené podľa stavu ku dňu 27. mája 1950.

(2) So súpisom pôdohospodárskych závodov sa vykoná aj súpis pozemkov nepatriacich k pôdohospodárskym závodom a súpis ovocných stromov a krov a hospodárskeho zvieratstva aj u osôb, ktoré nemajú pôdohospodársky závod.

§ 14.

Každý, kto hospodári na svoj účet vlastnými alebo najatými prevádzkovými prostriedkami na pozemku alebo súbore pozemkov roľnícky, záhradnícky, lesnícky alebo prevádza hospodárstvo viničné alebo rybničné, je povinný správne vyplniť dotazníky podľa návodu, poskytnúť komisárovi všetky potrebné údaje, ako aj podať všetky neskoršie žiadané doplnky a vysvetlivky. Osoby povinné súpisom podľa § 13, ods. 2 splnia svoju zpravodajskú povinnosť tým, že poskytnú komisárovi všetky potrebné údaje od nich pri tomto súpise požadované.

Súpis priemyslových a živnostenských závodov.

§ 15.

(1) Súpisu priemyslových a živnostenských závodov podliehajú závody všetkých národných, štátnych, komunálnych a družstevných podnikov, ako aj ostatné závody (podniky) sväzkov ľudovej správy, pokiaľ nejde o závody pôdohospodárske, ďalej iné živnostenské závody (podniky), na ktoré sa vzťahujú ustanovenia živnostenského poriadku (živnostenského zákona), ako aj ostatné podnikania prevádzané živnostenským spôsobom (ďalej len „živnostenské závody“).

(2) Pri sčítaní živnostenských závodov sa zisťujú najmä tieto skupiny sčítacích znakov: pomery vlastnícke, predmet podnikania, organizácia závodu, pracovné sily, strojné zariadenia (v tom i dopravné prostriedky) a výsledky prevádzky a finančného hospodárenia.

§ 16.

Každý prevádzateľ, poprípade zástupca prevádzateľa živnostenského závodu, je povinný správne vyplniť dotazníky podľa návodu, poskytnúť komisárovi všetky potrebné údaje a podať všetky neskoršie žiadané doplnky a vysvetlivky.

Časť tretia.

Poriadkové a trestné ustanovenia.

§ 17.

(1) Všetci, prostredníctvom ktorých sa národné sčítanie vykonáva, najmä sčítacie a revízne orgány, sú povinní prísnou mlčanlivosťou o všetkých súkromných veciach a pomeroch sčítaných osôb alebo závodov (podnikov), ako aj o obsahu sčítacích listín voči každému nepovolanému.

(2) Porušenie tejto povinnosti, ako aj každé zneužitie zpráv a údajov získaných pri národnom sčítaní sa tresce.

§ 18.

(1) Vedome nesprávne údaje, ako aj všelijaké iné úmyselné konania a opomenutia, ktorými sa porušuje alebo ohrožuje úplnosť alebo správnosť sčítania, tresce - ak nejde o čin prísnejšie trestný - okresný národný výbor podľa § 6, ods. 1 zák. č. 47/1927 Sb.

(2) Takým konaním je najmä, ak sa niekto vyhne sčítaniu, dá sa sčítať niekoľko ráz, pôsobí na iných, aby urobili údaje nezodpovedajúce pravde, spôsobí umelé presuny obyvateľstva alebo sčítaných vecí z obce do obce alebo na také činy nabáda.

§ 19.

(1) Obchádzať vo veciach sčítania domy, byty a pôdohospodárske a živnostenské závody, ponúkať sa na vyplňovanie sčítacích listín alebo pôsobiť akokoľvek na sčítané osoby, aby listiny vyplnily za prítomnosti cudzej osoby, sa zakazuje. Rovnako sa zakazuje doručovať zároveň s úradnými listinami letáky, ohlasy a pod. alebo užívať tlačivá Ministerstvom vnútra nevydané.

(2) Priestupky týchto zákazov, ako aj iných v tomto nariadení obsiahnutých príkazov alebo zákazov, vydaných na ochranu slobody a správnosti sčítania, tresce okresný národný výbor - pokiaľ nie sú trestné podľa § 6, ods. 1 zák. č. 47/1927 Sb. - podľa § 6, ods. 2 zák. č. 47/1927 Sb.

Časť štvrtá.

Záverečné ustanovenia.

§ 20.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister vnútra po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.